



Bruxelles, 27.2.2026
COM(2026) 97 final

2026/0060 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația științifică

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Motivele și obiectivele propunerii

Într-o epocă a rivalităților geostrategice și a concurenței tot mai mari la nivel mondial în domeniul științei și tehnologiei, în special în ceea ce privește tehnologiile disruptive, cercetarea și inovarea (C&I) au devenit un activ esențial, care se transpune în putere, competitivitate și influență geopolitică. Acest fenomen se reflectă în mod clar în rapoartele Letta¹, Draghi², Heitor³ și Niinistö⁴. Prin urmare, cercetarea și inovarea sunt din ce în ce mai relevante pentru diplomație, diplomația științifică devenind un instrument de politică important în urmărirea intereselor strategice ale Uniunii Europene („Uniunea”).

Diplomația științifică promovează dialogul cu prietenii și cu partenerii Uniunii, precum și cu adversarii ei, dacă este necesar, și poate sprijini o Uniune puternică și independentă prin implementarea activelor de C&I ale Uniunii. Prin inițiative precum „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”)⁵ și politica UE de asociere la programul Orizont Europa, Uniunea a făcut pași importanți în valorificarea punctelor sale forte în materie de C&I pentru a construi o Europă puternică și independentă, punând în aplicare, în același timp, garanțiile necesare în ceea ce privește securitatea economică și a cercetării⁶.

Importanța tot mai mare a diplomației științifice este demonstrată de faptul că

20 de state membre au creat funcția de consilier-șef în domeniul științei sau de trimis pentru diplomația științifică/tehnologică și/sau unități conexe în cadrul ministerelor lor de afaceri externe⁷, multe dintre aceste posturi fiind create în ultimii trei ani. Mai multe state membre au elaborat strategii naționale de diplomație științifică și/sau tehnologică⁸ sau elaborează în prezent astfel de strategii⁹, subliniind necesitatea unei abordări coerente la nivelul Uniunii în

¹ Enrico Letta, *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Mult mai mult decât o piață – viteză, securitate, solidaritate; capacitatea pieței unice pentru a asigura tuturor cetățenilor UE prosperitate și un viitor sustenabil), 2024 ([link](#)).

² Comisia Europeană: Centrul European de Strategie Politică, *The future of European competitiveness. Part A, A competitiveness strategy for Europe* (Viitorul competitivității europene. Partea A, O strategie a competitivității pentru Europa), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025 ([link](#)).

³ Comisia Europeană: Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness* (Aliniere, acțiune, accelerare – Cercetare, tehnologie și inovare pentru stimularea competitivității europene), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2024 ([link](#)).

⁴ Sauli Niinistö, *Safer together: Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Mai în siguranță împreună – Consolidarea pregătirii și disponibilității civile și militare a Europei), 2024 ([link](#)).

⁵ *Choose Europe for Science* (Alegeți Europa pentru știință) ([link](#)).

⁶ Comunicarea Comisiei privind strategia europeană pentru securitate economică, JOIN(2023) 20 final din 20.6.2023 ([link](#)), Recomandarea Consiliului privind consolidarea securității cercetării, C/2024/3510 din 23.5.2024 ([link](#)), Comunicarea comună privind consolidarea securității economice a UE, JOIN(2025) 977 final din 3.12.2025 ([link](#)).

⁷ Printre exemple se numără Austria, Cehia, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Ungaria, Italia, Lituania, Țările de Jos, România, Slovacia, Slovenia și Spania.

⁸ Printre exemple se numără Danemarca, Franța, Germania și Spania.

⁹ Printre exemple se numără Lituania și România.

această privință. Un prim pas în această direcție a fost înființarea Alianței UE pentru diplomația științifică în 2021¹⁰.

Multe țări și organizații regionale din întreaga lume investesc strategic în diplomația științifică¹¹. În 2025, Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) a găzduit primul dialog ministerial mondial privind diplomația științifică și a anunțat lansarea unui cadru global pentru diplomația științifică¹². Prin urmare, este necesar ca Uniunea să își adopte propriul cadru coordonat pentru diplomația științifică pentru a asigura poziția de lider în acest domeniu care evoluează rapid. Propunerea de recomandare a Consiliului prezintă viziunea asupra contururilor unui astfel de cadru.

Principalul obiectiv al prezentei recomandări a Consiliului este de a oferi o viziune comună, un discurs comun și un cod de conduită pragmatic în domeniul diplomației științifice, în special pentru a sprijini:

1. apărarea valorilor democratice, a intereselor strategice și a suveranității tehnologice și a datelor Uniunii,
2. consolidarea poziției competitive a Uniunii în calitatea ei de actor principal la nivel mondial în domeniul științei și tehnologiei,
3. maximizarea utilizării potențialului de C&I al Uniunii pentru menținerea păcii și a unei ordini internaționale bazate pe norme și
4. consolidarea angajamentului Uniunii de a gestiona bunurile globale și bunurile comune în mod sustenabil, combaterea triplei crize planetare reprezentate de schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluare și contribuirea la realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă¹³ și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Un alt obiectiv este promovarea coerenței și optimizarea resurselor, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre. În acest scop, recomandarea prevede coordonarea la nivelul Uniunii și orientări pentru statele membre și părțile interesate relevante cu privire la acțiunile strategice, operaționale și de facilitare, ținând seama de situațiile lor specifice.

Propunerea de recomandare a Consiliului reprezintă, în plus, un pas important către promovarea și îndeplinirea dimensiunii internaționale a Spațiului european de cercetare (SEC).

Recomandarea va permite flexibilitate în ceea ce privește punerea în aplicare și adaptabilitatea la circumstanțele geopolitice supuse unor schimbări rapide, cu implicații științifice.

Coerența cu dispozițiile de politică deja existente în domeniul de politică vizat

Abordarea globală a cercetării și a inovării adoptată de Comisie în mai 2021¹⁴ prevede că „un accent mai puternic pe știință și tehnologie în politicile externe și de securitate ale UE în ceea ce privește «diplomația științifică» ar ajuta UE să proiecteze puterea pașnică și să urmărească mai eficient interesele și valorile noastre economice, îndeplinind cererea și interesul țărilor partenere și considerând punctele forte ale UE drept centru de putere pentru cercetare și

¹⁰ Alianța UE pentru diplomație științifică ([link](#)).

¹¹ Printre exemple se numără Canada, China, Columbia, Costa Rica, India, Japonia, Malaysia, Pakistan, Panama, Rwanda, Africa de Sud, Elveția, Regatul Unit, Uniunea Africană și ASEAN.

¹² Dialogul ministerial mondial al UNESCO privind diplomația științifică ([link](#)).

¹³ Organizația Națiunilor Unite, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă ([link](#)).

¹⁴ Comunicarea Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării, COM(2021) 252 final din 18.5.2021 ([link](#)).

inovare.” În concluziile sale la Abordarea globală a cercetării și a inovării, adoptate în septembrie 2021¹⁵, Consiliul UE a evidențiat importanța integrării Abordării globale în acțiunile externe ale UE și a făcut apel la Comisie și la Serviciul European de Acțiune Externă să dezvolte o Agendă europeană pentru diplomația științifică.

În cadrul reuniunii informale a Consiliului Competitivitate (Cercetare) din iulie 2023, miniștrii cercetării din UE au subliniat importanța acțiunii Uniunii în domeniul diplomației științifice și au sprijinit dezvoltarea unui cadru ambițios al Uniunii Europene pentru diplomația științifică. În plus, subgrupul Forumului SEC privind abordarea globală a cercetării și inovării a emis un aviz în 2025, în care și-a exprimat sprijinul pentru elaborarea unei recomandări a Consiliului¹⁶.

Cadrul propus al Uniunii Europene pentru diplomația științifică este inclus ca rezultat specific în Agenda de politici privind SEC 2025-2027, adoptată de Consiliu în mai 2025¹⁷. El este susținut de instrumentele deja existente ale Uniunii legate de diplomația științifică, cum ar fi posibilitatea ca țările din afara UE să participe la activitățile programului Orizont Europa, inclusiv în calitate de țări asociate¹⁸.

Coerența cu alte politici ale Uniunii

Articolul 21 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) prevede că Uniunea asigură coerența între diferitele domenii ale acțiunilor sale externe, precum și între acestea și celelalte politici ale sale. Coerența, în sensul articolului 21 alineatul (3) din TUE, se referă la interconexiunile dintre politicile Uniunii, în măsura în care acestea sunt relevante pentru relațiile externe ale Uniunii. Prezenta propunere recunoaște interconexiunile dintre politica externă și de securitate comună (PESC) și politicile privind C&I ale Uniunii. Printre acestea se numără atât utilizarea directă a științei pentru a sprijini PESC, de exemplu prin furnizarea de dovezi științifice care să stea la baza opțiunilor de politică externă și de securitate, cât și utilizarea indirectă a științei pentru diplomație, de exemplu prin asocierea unei țări partenere strategice la programul Orizont Europa sau prin asigurarea unui atașat științific la delegația UE în țara respectivă, ca parte a unei strategii de implicare mai ample. De asemenea, PESC influențează politicile privind C&I, atât direct, de exemplu prin impunerea unor restricții privind colaborarea cu anumiți parteneri, cât și indirect, de exemplu prin acordarea de sprijin diplomatic pentru a permite înființarea unei infrastructuri internaționale de cercetare sau a unui organism internațional de implicare în domeniul științei și al politicilor. Propunerea urmărește obiectivul coerenței prin evidențierea acestor interconexiuni și prin formularea de recomandări concrete prin acțiuni strategice, operaționale și de facilitare.

În prezent, nu există niciun document unic de politică al Uniunii care să vizeze diplomația științifică într-un mod cuprinzător, în pofida numărului tot mai mare de documente de politică care se referă implicit sau explicit la rolul științei, al tehnologiei și al inovării în politica externă și de securitate¹⁹. Știința joacă un rol esențial în susținerea unui număr mare de

¹⁵ Concluziile Consiliului privind Abordarea globală a cercetării și a inovării, 12301/21 RECH 425 din 28.9.2021 ([link](#)).

¹⁶ Aviz al subgrupului Forumului SEC privind abordarea globală a cercetării și inovării ([link](#)).

¹⁷ Recomandarea Consiliului referitoare la Agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027, C/2025/3593 din 24.6.2025 ([link](#)).

¹⁸ A se vedea articolele 16, 22 și 23 din Regulamentul privind programul Orizont Europa ([link](#)).

¹⁹ Pe lângă Comunicarea Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării, COM(2021) 252 final din 18.5.2021 ([link](#)) și concluziile aferente ale Consiliului, 12301/21 RECH 425 din 28.9.2021 ([link](#)), aceasta include concluziile Consiliului privind clima și diplomația energetică 5263/21 din 25.1.2021 ([link](#)); Comunicare comună privind consolidarea contribuției UE la multilateralismul bazat pe norme, JOIN(2021) 3 final din 17.2.2021 ([link](#)); Comunicarea comună intitulată „O implicare mai

diplomației sectoriale²⁰, care ar beneficia de pe urma unei abordări coerente a diplomației științifice. De exemplu, deși Strategia digitală internațională și instrumentele cuprinse în ea rămân cadrul responsabil pentru inteligența artificială în relațiile cu țări terțe, inclusiv în ceea ce privește aspectele legate de cercetarea în domeniul IA, un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația științifică va consolida acțiunea Uniunii în acest domeniu.

Propunerea este în concordanță și cu strategia „Global Gateway”, unul dintre pilonii săi constituenți fiind cercetarea și dezvoltarea, și este aliniată la Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDI). În acest context, trebuie subliniat faptul că nicio țară nu a aderat la UE în ultimii 30 de ani, fără să fi fost asociată în prealabil la programele-cadru de C&I.

Completând recomandarea Consiliului privind consolidarea securității cercetării, adoptată în 2024²¹, propunerea de recomandare a Consiliului privind un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația științifică contribuie și la Strategia europeană pentru securitate economică²² și la Comunicarea comună intitulată „Consolidarea securității economice a UE”²³ prin promovarea competitivității Uniunii și prin sprijinirea parteneriatelor cu țări care împărtășesc aceeași viziune.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

Temei juridic

Inițiativa se încadrează în domeniul de politică „cercetare și dezvoltare tehnologică”, în care Uniunea și statele sale membre au competențe partajate în conformitate cu articolul 4

puternică a UE pentru o regiune arctică pașnică, durabilă și prosperă”, JOIN(2021) 27 final din 13.10.2021 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind apa în cadrul acțiunii externe a UE, 14108/21 din 19.11.2021 ([link](#)); Comunicarea Comisiei privind o strategie europeană pentru universități, COM(2022) 16 final din 18.1.2022 ([link](#)); Planul de acțiune al Consiliului „O Busolă strategică pentru securitate și apărare”, 7371/22 din 21.3.2022 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, 10125/22 din 10.6.2022 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind infrastructurile de cercetare, 15429/22 din 2.12.2022 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind diplomația digitală a UE, 11406/22 din 18.7.2022 ([link](#)) și 11088/23 din 26.6.2023 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind consolidarea rolului și a impactului cercetării și inovării în procesul de elaborare a politicilor în cadrul Uniunii, 16450/23 din 8.12.2023 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind diplomația ecologică, 7865/24 din 18.3.2024 ([link](#)); Comunicarea Comisiei Europene intitulată „O Busolă pentru competitivitatea UE”, COM(2025) 30 final, din 29.1.2025 ([link](#)); Comunicarea comună intitulată „Abordarea strategică a Uniunii Europene pentru regiunea Mării Negre”, JOIN(2025) 135 final din 28.5.2025 ([link](#)); Comunicarea comună privind o strategie digitală internațională pentru Uniunea Europeană, JOIN(2025) 140 final din 5.6.2025 ([link](#)) și concluziile aferente ale Consiliului, 15315/1/25 REV1 din 20.11.2025 ([link](#)); Comunicarea comună privind Pactul european privind oceanul planetar, COM/2025/281 final din 5.6.2025 ([link](#)); Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia europeană privind infrastructurile de cercetare și tehnologie, COM(2025) 497 final/2 din 30.9.2025 ([link](#)); Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia privind aplicarea IA, COM(2025) 723 final din 8.10.2025 ([link](#)); Comunicarea Comisiei intitulată „O strategie europeană privind inteligența artificială în știință”, COM(2025) 724 final din 8.10.2025 ([link](#)); Comunicarea comună privind Pactul pentru Mediterana, JOIN(2025) 26 final din 16.10.2025 ([link](#)).

²⁰ Cum ar fi diplomația climatică, verde, a apei, a oceanelor, polară, spațială, digitală, energetică și în domeniul sănătății.

²¹ Recomandarea Consiliului din 23 mai 2024 privind consolidarea securității cercetării, JO C, C/2024/3510, 30.5.2024) ([link](#)).

²² Comunicare comună privind Strategia europeană pentru securitate economică, JOIN(2023) 20 din 20.6.2023 ([link](#)).

²³ Comunicarea comună privind consolidarea securității economice a UE, JOIN(2025) 977 final din 3.12.2025 ([link](#)).

alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Propunerea de Recomandare a Consiliului se întemeiază pe articolul 182 alineatul (5), în coroborare cu articolul 292, din TFUE.

Articolul 182 alineatul (5) din TFUE oferă posibilitatea de a completa activitățile prevăzute în programul-cadru multianual, permițând Parlamentului European și Consiliului, care hotărăsc în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea Comitetului Economic și Social, să decidă cu privire la măsurile necesare pentru punerea în aplicare a Spațiului european de cercetare.

Articolul 292 din TFUE constituie temeiul juridic pentru adoptarea de către Consiliu a unor recomandări, pe baza unei propuneri din partea Comisiei.

Inițiativa nu propune nicio extindere a competenței de reglementare a UE sau a angajamentelor cu caracter obligatoriu care revin statelor membre. Statele membre sunt cele care trebuie să decidă, pe baza circumstanțelor lor naționale, modul în care vor pune în aplicare prezenta Recomandare a Consiliului.

Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Prezenta propunere se conformează principiului subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (3) din TUE.

De fapt, subsidiaritatea este o condiție prealabilă pentru prezenta propunere, având în vedere competențele partajate între Uniune și statele membre în domeniul politicii de cercetare și inovare, precum și competența statelor membre în domeniul politicii externe și de securitate, care trebuie respectată pe deplin.

Pe măsură ce administrațiile naționale își dezvoltă propria politică externă și de securitate, ele sunt, în plus, cele mai în măsură să colaboreze cu universitățile și cu alte instituții de învățământ superior, cu organizațiile care desfășoară activități de cercetare și cu finanțatorii cercetării.

Având în vedere frecvența tot mai mare a ingerințelor străine și impactul lor potențial asupra securității economice și a cercetării, cooperarea și coordonarea la nivelul UE sunt necesare pentru a asigura buna funcționare a Spațiului european de cercetare și pentru a reduce disparitățile dintre statele membre în ceea ce privește utilizarea diplomației științifice.

Mai multe state membre au adoptat strategii naționale de diplomație științifică fără o coordonare oficială la nivelul Uniunii, în timp ce altele se află încă într-un stadiu incipient al implicării în diplomația științifică. Propunerea de recomandare a Consiliului va oferi un cadru coerent, permițând optimizarea resurselor fără a fi prea prescriptivă.

Propunerea urmărește să asigure asumarea responsabilității și adeziunea statelor membre, permițându-le să își coordoneze activitățile de diplomație științifică la nivelul Uniunii. În același timp, alegerea unei recomandări a Consiliului asigură o abordare mai blândă, în conformitate cu orientările comune în domeniul C&I.

Proporționalitate

Prezenta propunere este în conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (4) din TUE. Nici conținutul, nici forma propunerii de recomandare a Consiliului nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului unei viziuni comune, al unui discurs comun și al unui cod de conduită pragmatic în întreaga Uniune în domeniul diplomației științifice.

Alegerea instrumentului

Fiind solicitată de statele membre, propunerea de recomandare a Consiliului oferă orientări cu privire la acțiunile strategice, operaționale și de facilitare în diplomația științifică. Alegerea instrumentului garantează că toate statele membre sunt implicate activ și angajate la nivel politic.

O recomandare a Consiliului ca instrument preferat în acest domeniu este deosebit de adecvată, deoarece permite o flexibilitate suficientă în cadrul pe care îl stabilește, având în vedere că statele membre au puncte de plecare diferite în ceea ce privește utilizarea diplomației științifice ca instrument de politică.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente

Nu se aplică.

Consultarea cu părțile interesate

Propunerea de recomandare a Consiliului se bazează pe raportul de expertiză intitulat „A European Framework for Science Diplomacy – Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups”, („Un cadru european pentru diplomația științifică – Recomandări ale grupurilor de lucru ale UE privind diplomația științifică”), care a fost publicat de Comisie în februarie 2025, fiind rezultatul unui proces de consultare care a durat un an și la care au participat 130 de experți în știință și diplomație din întreaga UE și din afara acesteia²⁴.

Elaborarea propunerii s-a bazat, în plus, pe o cerere de contribuții, care a fost deschisă contribuțiilor din partea publicului pe pagina de internet „Exprimați-vă părerea” în perioada 6 octombrie – 3 noiembrie 2025. Comisia a primit 50 de contribuții, inclusiv de la actori importanți din peisajul european al C&I²⁵.

Principalele rezultate ale cererii de contribuții pot fi rezumate după cum urmează:

Respondenții au sprijinit în mod covârșitor ideea unei recomandări a Consiliului privind un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația științifică. Potrivit răspunsurilor lor, o astfel de recomandare ar trebui să ofere coordonare și orientări la nivelul Uniunii statelor membre, dar și universităților, organizațiilor care desfășoară activități de cercetare, infrastructurilor de cercetare și agențiilor de finanțare. Aceste aspecte ar trebui să contribuie la promovarea coerenței și la optimizarea resurselor, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre. Nu ar trebui să adauge birocrăție sau să creeze noi instituții, ci mai degrabă să ofere o viziune comună, o bază pentru un discurs comun și un cod de conduită, permițând în același timp flexibilitate statelor membre. Cadrul trebuie să fie dinamic și adaptabil la circumstanțele geopolitice în schimbare și să se bazeze pe lecțiile învățate din experiențele anterioare. S-a subliniat faptul că ruperea relațiilor diplomatice nu ar trebui să conducă în mod automat la

²⁴ Comisia Europeană: Direcția Generală Cercetare și Inovare, „A European framework for science diplomacy – Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups” („Un cadru european pentru diplomația științifică – Recomandări ale grupurilor de lucru ale UE privind diplomația științifică”), Gjedssø Bertelsen, R.(editor), Bochereau, L.(editor), Chelioti, E.(editor), Dávid, Á.(editor), Gailiūtė-Janušonė, D.(editor), Hartl, M.(editor), Liberatore, A.(editor), Mauduit, J.-C.(editor), Müller, J. M.(editor) și Van Langenhove, L.(editor), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025 ([link](#)).

²⁵ Cerere de contribuții privind un cadru european pentru diplomația științifică ([link](#)).

ruperea relațiilor științifice. De asemenea, respondenții au menționat importanța diplomației științifice „în interiorul UE” și a aspectelor legate de extindere. S-a sugerat ca statele membre să elaboreze foi de parcurs pentru diplomația științifică; acțiunile ar trebui monitorizate și revizuite. Printre principalele provocări identificate se numără complexitatea peisajului european al diplomației științifice, competența statelor membre în politica externă și de securitate și „mozaicul de diplomație științifică” existent în UE.

A fost exprimat un sprijin deosebit pentru utilizarea diplomației științifice pentru a promova valori precum libertatea academică și libertatea cercetării științifice, știința deschisă/accesul liber și integritatea în cercetare; pentru a promova pacea și multilateralismul; pentru a consolida încrederea, inclusiv în țările care nu împărtășesc aceeași viziune; și pentru a sprijini competitivitatea și eficacitatea poziției de lider a Europei în materie de standardizare la nivel mondial. În plus, respondenții au indicat necesitatea de a echilibra concurența și cooperarea, precum și deschiderea și restricționarea (legate de securitatea cercetării); de a identifica prioritățile tematice pentru diplomația științifică, acordând prioritate tematicilor și domeniilor cu impact mare (de exemplu, suveranitatea datelor, oceanele, Mediterana); de a utiliza diplomația științifică pentru a colabora cu țările cu venituri mici, inclusiv prin combaterea asimetriilor în C&I și prin promovarea obiectivelor de dezvoltare abilă; de a promova știința pentru elaborarea de politici, elaborarea de politici bazate pe dovezi și previzionarea tehnologică, valorificând instrumentele de inteligență artificială (IA); de a colabora cu organizații internaționale și actori nestatali, cum ar fi întreprinderile (inclusiv editorii științifici) și filantropia; de a crea platforme de diplomație științifică; de a promova formarea în domeniul diplomației științifice și consolidarea capacităților (de exemplu, prin formarea cercetătorilor implicați în proiecte ale UE și în burse pentru știință și politici); de a deschide noi parcursuri profesionale; de a oferi oportunități de finanțare pentru diplomația științifică (inclusiv în cadrul programului Orizont Europa); de a implica pe deplin științele sociale și umaniste; de a consolida rolul infrastructurilor de cercetare și tehnologie în diplomația științifică; de a colabora cu diaspora și cu rețelele de absolvenți, precum și cu cercetătorii expuși riscurilor; și de a consolida C&I în ambasade.

Pe lângă cererea de contribuții, principalele părți interesate, cum ar fi Alianța UE pentru diplomație științifică și Rețeaua de diplomație și consiliere științifică a ministerelor afacerilor externe din UE, au fost consultate în mod specific.

Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate

Pe lângă raportul de expertiză menționat mai sus și contribuțiile primite în cursul procesului de consultare, propunerea se bazează pe expertiza colectată, care include:

- rezultatele a trei proiecte de diplomație științifică finanțate prin Orizont 2020 (S4D4C²⁶, EL-CSID²⁷ și InsSciDE²⁸);
- un număr mare de publicații și de rapoarte privind diplomația științifică elaborate de o comunitate activă de cercetători și practicieni în ultimul deceniu, inclusiv: „Tools for an EU science diplomacy” („Instrumente pentru o diplomație științifică a UE”) (2017)²⁹, „EU science diplomacy in a contested space of multi-level governance:

²⁶ S4D4C ([link](#)).

²⁷ EL-CSID ([link](#)).

²⁸ InsSciDE ([link](#)).

²⁹ Comisia Europeană: Direcția Generală Cercetare și Inovare, Institutul de Studii Europene din cadrul Vrije Universiteit Brussel (IES-VUB) și Institutul Universitar al Națiunilor Unite pentru Studii Comparative de Integrare Regională (UNU-CRIS), „Tools for an EU science diplomacy” („Instrumente pentru o diplomație științifică a UE”), Oficiul pentru Publicații, 2017 ([link](#)).

Ambitions, constraints and options for action” („Diplomația științifică a UE într-un spațiu contestat al guvernantei pe mai multe niveluri: ambiții, constrângeri și opțiuni de acțiune”) (2020)³⁰, „Calling for a Systemic Change: Towards a European Union Science Diplomacy for Addressing Global Challenges” („Apel la o schimbare sistemică: către o diplomație științifică a Uniunii Europene pentru abordarea provocărilor mondiale”) (2021)³¹, „Leveraging Science Diplomacy in an Era of Geo-Economic Rivalry: Towards a European strategy” („Valorificarea diplomației științifice într-o epocă a rivalității geo-economice: către o strategie europeană”) (2022)³², „Strengthening science diplomacy in and for Europe through Horizon Europe” („Consolidarea diplomației științifice în și pentru Europa prin intermediul programului Orizont Europa”) (2024)³³, „Science diplomacy in an era of disruption” („Diplomația științifică într-o eră a perturbărilor”) (2025)³⁴;

- activitatea Grupului operativ pentru diplomația științifică al fostului Forum strategic pentru cooperare S&T internațională (SFIC)³⁵ al Consiliului;
- avizul subgrupului Forumului SEC privind abordarea globală a cercetării și inovării (2025)³⁶;
- lucrările 1-ei și ale celei de a 2-a Conferințe europene privind diplomația științifică, care au avut loc în decembrie 2023 și, respectiv, în decembrie 2025³⁷; și reuniuni și ateliere dedicate diplomației științifice cu părțile interesate din interiorul și din afara Europei.

Evaluarea impactului

Nu a fost efectuată o evaluare a impactului, având în vedere caracterul juridic neobligatoriu al instrumentului propus și faptul că activitățile propuse sunt complementare inițiativelor statelor membre.

Impactul recomandării Consiliului depinde în mare măsură de angajamentul și de disponibilitatea statelor membre și a părților interesate de a acționa. Faptul că mai multe state membre dispun deja de strategii naționale de diplomație științifică sau le elaborează în prezent indică faptul că recomandarea Consiliului va prospera pe teren fertil.

³⁰ Ruffin, N., „EU science diplomacy in a contested space of multi-level governance: Ambitions, constraints and options for action” („Diplomația științifică a UE într-un spațiu contestat al guvernantei pe mai multe niveluri: ambiții, constrângeri și opțiuni de acțiune”), în: Research Policy, volumul 49, numărul 1, februarie 2020, 103842 ([link](#)).

³¹ Melchor, L., Elorza, A. și Lacunza, I., „Calling for a Systemic Change: Towards a European Union Science Diplomacy for Addressing Global Challenges” („Apel la o schimbare sistemică: către o diplomație științifică a Uniunii Europene pentru abordarea provocărilor mondiale”), versiunea 2.0, Raportul de politică S4D4C, 2021 ([link](#)).

³² Fägersten, B., „Leveraging Science Diplomacy in an Era of Geo-Economic Rivalry: Towards a European strategy” („Valorificarea diplomației științifice într-o epocă a rivalității geo-economice: către o strategie europeană”), Raportul UI, 1/2022 ([link](#)).

³³ Van Langenhove, L., Shendrikova, D. și Mays, C., „Strengthening science diplomacy in and for Europe through Horizon Europe” („Consolidarea diplomației științifice în și pentru Europa prin intermediul programului Orizont Europa”), Sinteză a politicii Alianței Uniunii Europene pentru diplomație științifică, februarie 2024 ([link](#)).

³⁴ The Royal Society and American Association for the Advancement of Science (editori), „Science diplomacy in an era of disruption” („Diplomația științifică într-o eră a perturbărilor”), februarie 2025 ([link](#)).

³⁵ Forumul strategic pentru cooperare S&T internațională (SFIC) ([link](#)).

³⁶ Avizul subgrupului Forumului SEC privind abordarea globală a C&I ([link](#)).

³⁷ Conferința europeană privind diplomația științifică ([link](#)).

În cazul în care Consiliul ar adopta propunerea și statele membre s-ar angaja să pună în aplicare acțiunile propuse cu sprijinul părților interesate, propunerea ar ajuta într-adevăr UE „să proiecteze puterea pașnică și să urmărească mai eficient interesele și valorile [...] economice, îndeplinind cererea și interesul țărilor partenere și considerând punctele forte ale UE drept centru de putere pentru cercetare și inovare”, astfel cum se prevede în Abordarea globală a cercetării și inovării, în special prin facilitarea dezvoltării unei abordări coerente a diplomației științifice de către statele membre.

Adecvarea reglementărilor și simplificarea

Propunerea nu este legată de programul de simplificare legislativă REFIT al Comisiei. Cu toate acestea, se depun toate eforturile pentru a utiliza în mod eficient resursele limitate, inclusiv prin utilizarea structurilor de guvernare existente ale SEC. Un obiectiv specific al propunerii este optimizarea resurselor, de exemplu prin căutarea de sinergii între cei aproximativ 500 de consilieri în domeniul științei, tehnologiei și inovării mobilizați în prezent în delegațiile UE și ambasadele statelor membre în țările din afara UE.

Drepturile fundamentale

Un obiectiv esențial al acțiunii diplomației științifice a Uniunii este de a promova principiile și valorile în cooperarea internațională în domeniul C&I la nivel mondial, cum ar fi libertatea academică și libertatea cercetării științifice, etica și integritatea cercetării, diversitatea, egalitatea și incluziunea, știința deschisă și datele deschise, precum și elaborarea de politici bazate pe dovezi. În plus, diplomația științifică a Uniunii vizează utilizarea C&I pentru a consolida pacea și o ordine internațională bazată pe norme, precum și protecția bunurilor publice globale și a bunurilor comune.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Prezenta propunere va fi neutră din punctul de vedere al resurselor pentru Serviciul European de Acțiune Externă și nu va necesita resurse suplimentare de la bugetul Uniunii în plus față de ceea ce este deja planificat în programul Orizont Europa și în alte programe ale Uniunii, cum ar fi IVCDCl. Deși finanțarea cercetării la nivelul Uniunii și la nivel național trebuie să rămână axată pe domeniile prioritare de cercetare, se preconizează că măsurile din prezenta recomandare a Consiliului vor mobiliza și vor valorifica sursele de finanțare existente la nivelul Uniunii, la nivel național și la nivel sectorial.

5. ALTE ELEMENTE

Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare

Dezvoltarea unui cadru al Uniunii Europene pentru diplomația științifică este menționată ca rezultat în Agenda de politici privind SEC 2025-2027, adoptată de Consiliu în mai 2025. Pentru a sprijini statele membre și părțile interesate în punerea în aplicare a acestei recomandări a Consiliului, se vor utiliza pe deplin structurile de guvernare existente ale SEC. În special, acțiunile ulterioare recomandării Consiliului vor fi monitorizate de subgrupul Forumului SEC privind abordarea globală în materie de cercetare și inovare. Raportarea de către Comisie se va baza pe raportarea biennială deja existentă cu privire la Abordarea globală în materie de cercetare și inovare.

Documentele explicative (în cazul directivelor)

Nu se aplică.

Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii

După introducerea în considerare a chestiunii în cauză și a contextului politic al propunerii, se explică domeniul de aplicare al acesteia. Primul obiectiv al recomandării este de a pune bazele unei viziuni comune, ale unui discurs comun și ale unui cod de conduită pragmatic în domeniul diplomației științifice, pentru a sprijini:

1. apărarea valorilor democratice, a intereselor strategice și a suveranității tehnologice și a datelor Uniunii,
2. consolidarea poziției competitive a Uniunii în calitatea ei de actor principal la nivel mondial în domeniul științei și tehnologiei,
3. maximizarea utilizării potențialului de C&I al Uniunii pentru menținerea păcii și a unei ordini internaționale bazate pe norme și
4. consolidarea angajamentului Uniunii de a gestiona bunurile globale și bunurile comune în mod sustenabil, combaterea triplei crize planetare reprezentate de schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluare și contribuirea la realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Sunt propuse definiții în sensul recomandării pentru termenii „știință”, „diplomație” și „diplomație științifică”. Se clarifică faptul că nicio parte a recomandării nu aduce atingere competenței statelor membre în domeniul politicii externe și de securitate sau autonomiei instituțiilor științifice. Urmează un paragraf care stabilește principiile și valorile pe care ar trebui să se bazeze diplomația științifică a Uniunii.

Al doilea obiectiv al recomandării este de a promova coerența și de a optimiza resursele, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, în domeniul diplomației științifice. În consecință, a doua secțiune oferă recomandări statelor membre cu privire la acțiunile strategice, operaționale și de facilitare, ținând seama de situațiile lor specifice, precum și o serie de acțiuni și inițiative de sprijin ale Comisiei – deja planificate. Secțiunea finală specifică modul în care sunt facilitate și monitorizate acțiunile întreprinse ca urmare a recomandării.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația științifică

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292 coroborat cu articolul 182 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Știința este un bun public global, extinzând frontierele cunoașterii și dezvoltând soluții în beneficiul umanității prin intermediul cercetării fundamentale și aplicate, atât în sectorul public, cât și în cel privat.
- (2) Limbajul universal al științei are capacitatea de a conecta și de a inspira oamenii și națiunile.
- (3) Știința a fost întotdeauna un motor al integrării europene și contribuie la modelarea identității europene pe baza unor principii și valori comune.
- (4) Știința este un element central al puterii pașnice a Uniunii și contribuie la consolidarea relațiilor Uniunii cu alte națiuni, chiar și atunci când relațiile diplomatice sunt dificile.
- (5) Este necesar ca sistemul științific internațional să rămână atât deschis, cât și sigur.
- (6) Cercetarea și inovarea se află în centrul competitivității Uniunii.
- (7) Orizont Europa este cel mai mare program multilateral de cercetare și inovare din lume, fiind deschis participării prin asociere de către țări partenere de încredere din vecinătatea Uniunii și din afara acesteia, precum și participării cercetătorilor din întreaga lume.
- (8) Inițiativa „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”)³⁸ sporește atractivitatea Uniunii pentru cercetătorii din întreaga lume, în special prin granturile acordate de Consiliul European pentru Cercetare (CEC)³⁹ și prin acțiunile Marie Skłodowska Curie (MSCA)⁴⁰.
- (9) Utilizarea inteligenței artificiale (IA) în știință ca forță transformatoare creează oportunități fără precedent, precum și riscuri, de exemplu legate de governanța datelor, partajarea de modele, accesul la calcul și integritatea științifică.
- (10) Concurența la nivel mondial crește ca urmare a dezvoltării și implementării unor tehnologii revoluționare, cum ar fi IA, care au un impact profund asupra vieții oamenilor.

³⁸ *Choose Europe for Science* (Alegeți Europa pentru știință) ([link](#)).

³⁹ Consiliul European pentru Cercetare (CEC) ([link](#)).

⁴⁰ Acțiunile Marie Skłodowska-Curie ([link](#)).

- (11) Uniunea se confruntă cu un mediu geopolitic caracterizat de o ostilitate tot mai mare față de cooperarea internațională, multilateralism, statul de drept și știință în sine.
- (12) Actori statali și nestatali exercită o presiune tot mai mare asupra bunurilor globale și asupra bunurilor comune, inclusiv asupra spațiilor din afara jurisdicției naționale.
- (13) Progresele au fost lente sau chiar negative în ceea ce privește realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite⁴¹ și a obiectivelor de dezvoltare durabilă și soluționarea triplei crize planetare reprezentate de schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluare, necesitând eforturi comune între națiuni, bazate pe dovezi științifice.
- (14) Uniunea și statele sale membre sunt principalii factori favorizanți ai organismelor interguvernamentale mondiale din domeniul științei și al politicii, cum ar fi Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC)⁴², Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice (IPBES)⁴³, Grupul interguvernamental știință-politici în domeniile substanțelor chimice, deșeurilor și prevenirii poluării (ISP-CWP)⁴⁴ și Grupul internațional pentru sustenabilitatea oceanelor (IPOS) propus⁴⁵.
- (15) Cercetarea și inovarea pun la dispoziție dovezile necesare pentru a sprijini acordurile internaționale și opțiunile de politică într-o gamă largă de diplomații sectoriale, după caz.
- (16) Politica externă și de securitate, inclusiv politica externă și de securitate comună (PESC), influențează politicile de cercetare și inovare, atât direct, de exemplu prin impunerea de restricții privind colaborarea cu anumiți parteneri și concurenți internaționali, cât și indirect, de exemplu prin facilitarea cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării și prin crearea unor condiții de concurență echitabile.
- (17) Întrucât cercetarea și inovarea se transpun mai mult ca niciodată în putere și influență geopolitică, o Uniune puternică și independentă ar avea de câștigat de pe urma unei mai bune mobilizări a activelor de cercetare și inovare ale Uniunii.
- (18) Un număr tot mai mare de documente de politică ale Uniunii^{46,47} și rapoarte importante⁴⁸ recente se referă implicit sau explicit la rolul științei, tehnologiei și inovării în politica externă și de securitate.

⁴¹ Organizația Națiunilor Unite, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă ([link](#)).

⁴² Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC) ([link](#)).

⁴³ Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice (IPBES) ([link](#)).

⁴⁴ Grupul interguvernamental știință-politici în domeniile substanțelor chimice, deșeurilor și prevenirii poluării (ISP-CWP) ([link](#)).

⁴⁵ Grupul internațional pentru sustenabilitatea oceanelor (IPOS) ([link](#)).

⁴⁶ Pe lângă Comunicarea Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării, COM(2021) 252 final din 18.5.2021 ([link](#)) și concluziile aferente ale Consiliului, 12301/21 RECH 425 din 28.9.2021 ([link](#)), aceasta include concluziile Consiliului privind clima și diplomația energetică 5263/21 din 25.1.2021 ([link](#)); Comunicare comună privind consolidarea contribuției UE la multilateralismul bazat pe norme, JOIN(2021) 3 final din 17.2.2021 ([link](#)); Comunicarea comună intitulată „O implicare mai puternică a UE pentru o regiune arctică pașnică, durabilă și prosperă”, JOIN(2021) 27 final din 13.10.2021 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind apa în cadrul acțiunii externe a UE, 14108/21 din 19.11.2021 ([link](#)); Comunicarea Comisiei privind o strategie europeană pentru universități, COM(2022) 16 final din 18.1.2022 ([link](#)); Planul de acțiune al Consiliului „O Busolă strategică pentru securitate și apărare”, 7371/22 din 21.3.2022 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, 10125/22 din 10.6.2022 ([link](#)); Concluziile Consiliului

- (19) Diplomația științifică poate juca un rol vital în
- apărarea valorilor democratice, a intereselor strategice și a suveranității tehnologice și a datelor Uniunii;
 - consolidarea poziției competitive a Uniunii în calitatea ei de actor principal la nivel mondial în domeniul științei și tehnologiei;
 - maximizarea utilizării potențialului de cercetare și dezvoltare al Uniunii pentru menținerea păcii și a unei ordini internaționale bazate pe norme; și
 - consolidarea angajamentului Uniunii de a gestiona bunurile publice globale și bunurile comune în mod sustenabil, combaterea triplei crize planetare reprezentate de schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluare și contribuirea la realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.
- (20) Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) elaborează un cadru global de diplomație științifică la care Uniunea ar trebui să contribuie.

privind infrastructurile de cercetare, 15429/22 din 2.12.2022 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind diplomația digitală a UE, 11406/22 din 18.7.2022 ([link](#)) și 11088/23 din 26.6.2023 ([link](#)); Comunicare comună privind Strategia europeană pentru securitate economică, JOIN(2023) 20 din 20.6.2023 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind consolidarea rolului și a impactului cercetării și inovării în procesul de elaborare a politicilor în cadrul Uniunii, 16450/23 din 8.12.2023 ([link](#)); Concluziile Consiliului privind diplomația ecologică, 7865/24 din 18.3.2024 ([link](#)); Comunicarea Comisiei Europene intitulată „O Busolă pentru competitivitatea UE”, COM(2025) 30 final, din 29.1.2025 ([link](#)); Comunicarea comună intitulată „Abordarea strategică a Uniunii Europene pentru regiunea Mării Negre”, JOIN(2025) 135 final din 28.5.2025 ([link](#)); Comunicarea comună privind o strategie digitală internațională pentru Uniunea Europeană, JOIN(2025) 140 final din 5.6.2025 ([link](#)) și concluziile aferente ale Consiliului, 15315/1/25 REV1 din 20.11.2025 ([link](#)); Comunicarea comună privind Pactul european privind oceanul planetar, COM/2025/281 final din 5.6.2025 ([link](#)); Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia europeană privind infrastructurile de cercetare și tehnologie, COM(2025) 497 final/2 din 30.9.2025 ([link](#)); Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia privind aplicarea IA, COM(2025) 723 final din 8.10.2025 ([link](#)); Comunicarea Comisiei intitulată „O strategie europeană privind inteligența artificială în știință”, COM(2025) 724 final din 8.10.2025 ([link](#)); Comunicarea comună privind Pactul pentru Mediterana, JOIN(2025) 26 final din 16.10.2025 ([link](#)) și Comunicarea comună privind consolidarea securității economice a UE, JOIN(2025) 977 final din 3.12.2025 ([link](#)).

47. Recomandarea Consiliului din 23 mai 2024 privind consolidarea securității cercetării, JO C, C/2024/3510, 30.5.2024) ([link](#)).

48. Enrico Letta, *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity*. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens (Mult mai mult decât o piață – viteză, securitate, solidaritate; capacitatea pieței unice pentru a asigura tuturor cetățenilor UE prosperitate și un viitor sustenabil), 2024 ([link](#)); Comisia Europeană: Centrul European de Strategie Politică, *The future of European competitiveness*. Part A, A competitiveness strategy for Europe (Viitorul competitivității europene. Partea A, O strategie a competitivității pentru Europa), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025 ([link](#)); Comisia Europeană: Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness* (Aliniere, acțiune, accelerare – Cercetare, tehnologie și inovare pentru stimularea competitivității europene), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2024 ([link](#)); Sauli Niinistö, *Safer together: Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Mai în siguranță împreună – Consolidarea pregătirii și disponibilității civile și militare a Europei), 2024 ([link](#)); Comisia Europeană: Direcția Generală Cercetare și Inovare, „A European framework for science diplomacy – Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups” („Un cadru european pentru diplomația științifică – Recomandări ale grupurilor de lucru ale UE privind diplomația științifică”), Gjedssø Bertelsen, R.(editor), Bochereau, L.(editor), Chelioti, E.(editor), Dávid, Á.(editor), Gailūtė-Janušonė, D.(editor), Hartl, M.(editor), Liberatore, A.(editor), Mauduit, J.-C.(editor), Müller, J. M.(editor) și Van Langenhove, L.(editor), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025 ([link](#)).

- (21) Pentru a-și urmări interesele, Uniunea ar trebui să acționeze în mod strategic și coordonat în ceea ce privește diplomația științifică în relația cu partenerii și concurenții ei de la nivel mondial, care investesc în propriile capacități de diplomație științifică.
- (22) Un număr tot mai mare de state membre au elaborat și au adoptat strategii naționale de diplomație științifică și au consolidat capacitățile tehnico-științifice în cadrul serviciilor lor diplomatice interne și externe.
- (23) Având în vedere multitudinea de activități în curs, este necesar să se promoveze coerența și să se optimizeze resursele în diplomația științifică, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, precum și să se ofere coordonare și orientări la nivelul Uniunii statelor membre și părților interesate relevante, ținând seama de situațiile lor specifice.
- (24) Diplomația științifică are potențialul de a contribui la o „a cincea” libertate de liberă circulație a cercetării, inovării, cunoașterii și educației⁴⁹ și la promovarea și realizarea Spațiului european de cercetare (SEC), atât pe plan intern, cât și pe plan extern, cu un accent deosebit pe dimensiunea de extindere a Uniunii.
- (25) Deși conceptul de diplomație științifică este destul de recent, Uniunea se bazează pe o moștenire puternică a inițiativelor care ar putea fi considerate diplomație științifică, inclusiv infrastructurile europene de cercetare, cum ar fi Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară (CERN)⁵⁰ sau Centrul Comun de Cercetare (JRC)⁵¹ al Comisiei Europene, precum și infrastructurile globale de cercetare situate în Uniune și sprijinite de state membre individuale, cum ar fi Centrul Internațional de Fizică Teoretică Abdus Salam (ICTP)⁵² sau Institutul Internațional de Analiză a Sistemelor Aplicate (IIASA)⁵³.
- (26) În ultimii ani a apărut o comunitate europeană dinamică de cercetători și practicieni în domeniul diplomației științifice, care a condus, de exemplu, la crearea Alianței UE pentru diplomație științifică⁵⁴ și a Rețelei de diplomație și consiliere științifică a ministerelor afacerilor externe din UE.
- (27) Prin urmare, Uniunea ar trebui să se afirme ca lider mondial în diplomația științifică, atât pentru a-și apăra propriile interese, cât și pentru a servi binelui public mondial,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

DEFINIȚII ȘI DOMENIU DE APLICARE

1. În sensul prezentei recomandări:

- (1) „știință” înseamnă studiul sistematic al structurii și comportamentului lumii fizice și sociale prin observare, experimentare și testarea teoriilor în raport cu dovezile obținute și se interpretează în prezenta recomandare ca incluzând

⁴⁹ A se vedea Enrico Letta, „Much more than a market” („Mult mai mult decât o piață”), 2024.

⁵⁰ Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară (CERN) ([link](#)).

⁵¹ Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare (JRC) ([link](#)).

⁵² Centrul Internațional de Fizică Teoretică Abdus Salam (ICTP) ([link](#)).

⁵³ Institutul Internațional de Analiză a Sistemelor Aplicate (IIASA) ([link](#)).

⁵⁴ Alianța UE pentru diplomație științifică ([link](#)).

științele naturii, tehnologia, ingineria, matematica și medicina, precum și științele sociale și umaniste, și cuprinzând atât cercetarea fundamentală, cât și cercetarea aplicată în sectorul public și privat;

- (2) „diplomație” înseamnă profesia, activitatea sau abilitatea actorilor statali și nestatali de a desfășura relații internaționale prin mijloace pașnice, cum ar fi dialogul și negocierea, inclusiv prin reprezentanți în străinătate;
 - (3) „diplomație științifică” înseamnă utilizarea directă sau indirectă a științei, a dovezilor științifice și a cooperării științifice pentru a sprijini obiectivele diplomatice la diferite niveluri, precum și utilizarea diplomației pentru a sprijini progresul științific.
2. Prezenta recomandare nu aduce atingere competenței statelor membre în domeniile politicii externe și de securitate sau autonomiei și independenței instituțiilor științifice.

PRINCIPIILE ȘI VALORILE DIPLOMAȚIEI ȘTIINȚIFICE A UNIUNII

Diplomația științifică a Uniunii ar trebui să se bazeze pe valorile pe care se întemeiază Uniunea, astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 din TUE, și în special pe principiile și valorile care stau la baza cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, astfel cum sunt prezentate în Abordarea globală a cercetării și inovării⁵⁵ și în Declarația de la Marsilia⁵⁶, în special libertatea academică și libertatea cercetării științifice, excelența științifică, etica și integritatea cercetării, securitatea cercetării, egalitatea de gen, diversitatea și incluziunea, știința deschisă și datele deschise⁵⁷, precum și elaborarea de politici bazate pe dovezi.

ACȚIUNILE STATELOR MEMBRE DE SPRIJINIRE A DIPLOMAȚIEI ȘTIINȚIFICE A UNIUNII

Ținând seama de necesitatea optimizării resurselor, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, se recomandă ca statele membre să ia următoarele măsuri:

Acțiuni strategice

3. să recunoască importanța diplomației științifice ca o componentă a politicii lor externe și de securitate și contribuția ei la politica externă și de securitate comună și la politica de securitate și apărare comună prin recunoașterea potențialului ei în strategiile relevante de politică externă și de securitate;
4. să utilizeze acțiunile diplomației științifice și mesajele specifice pentru a poziționa Uniunea ca promotor mondial al libertății academice, al libertății cercetării științifice și al cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, inclusiv prin inițiativa „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”);

⁵⁵ Comunicarea Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării, COM(2021) 252 final din 18.5.2021 ([link](#)).

⁵⁶ Declarația de la Marsilia privind cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării (C&I) ([link](#)).

⁵⁷ Cu respectarea corespunzătoare a protecției datelor cu caracter personal.

5. să valorifice diplomația științifică pentru a urmări interesul competitivității Uniunii, de exemplu pentru a poziționa mai bine oportunitățile oferite de parteneriatele cu Uniunea, inclusiv prin intermediul strategiei „Global Gateway”⁵⁸, pentru a promova tehnologiile europene, pentru a valorifica influența capacității de cercetare și inovare și de reglementare a Uniunii în vederea stabilirii de standarde tehnice și pentru a sprijini suveranitatea tehnologică și în materie de date a Uniunii, inclusiv prin inițiative de infrastructură precum GÉANT⁵⁹ și accesul independent la date privind clima, biodiversitatea, poluarea și observarea Pământului, în cadrul cărora Copernicus poate juca un rol semnificativ în diplomația științifică⁶⁰;
6. să promoveze dialoguri interdisciplinare și transdisciplinare la nivelul Uniunii, la nivel național și subnațional între diferiții actori ai diplomației științifice cu privire la modul optim de echilibrare a obiectivelor științifice cu interesele politicii externe și de securitate, ținând seama în special de necesitatea de a evalua impactul restricțiilor asupra cooperării științifice internaționale, de a atenua riscurile la adresa economiei și a securității cercetării și de a lua în considerare potențialul diplomației științifice de a pregăti terenul pentru acțiunile de politică externă și de securitate;
7. să aibă în vedere elaborarea unor foi de parcurs naționale pentru acțiuni de diplomație științifică bazate pe interese, care să fie actualizate la intervale regulate, pe baza identificării priorităților și intereselor tematice și geografice la nivelul Uniunii, la nivel național și subnațional convenite între părțile interesate relevante din domeniul diplomației științifice, precum și a unei evaluări a interesului reciproc și a oportunităților de cooperare între Uniune și țările din afara UE în domenii specifice;
8. ținând seama în mod corespunzător de preocupările în materie de securitate legate de tehnologiile cu dublă utilizare și de alte tehnologii sensibile în domenii precum spațiul și apărarea, să identifice domeniile specifice în care diplomația științifică poate fi utilizată ca forță de consolidare a încrederii pentru menținerea dialogului cu țările care nu împărtășesc valorile Uniunii sau cu care dialogul formal este tensionat sau întrerupt sau în care sprijinul științific pentru diplomație sau sprijinul diplomatic pentru știință poate contribui la promovarea păcii și a înțelegerii reciproce, inclusiv în domeniul neproliferării și al atenuării riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN), inclusiv pe baza unor exemple de succes, cum ar fi reactorul termonuclear experimental internațional (ITER)⁶¹ sau Centrul internațional de radiație de sincrotron pentru științe experimentale și aplicații ale acestora în Orientul Mijlociu (SESAME)⁶²;
9. ori de câte ori poate adăuga valoare proceselor de politică consacrate, să utilizeze diplomația științifică pentru a promova punerea în aplicare a Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă (în special ODD 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor), pentru a sprijini elaborarea și punerea în aplicare a acordurilor internaționale, pentru a aborda provocările globale în materie de sustenabilitate și pentru a gestiona în mod sustenabil bunurile globale și bunurile comune într-un mediu geopolitic fragmentat, inclusiv cele din afara

⁵⁸ Strategia „Global Gateway” ([link](#)).

⁵⁹ GÉANT ([link](#)).

⁶⁰ Copernicus: Pământul sub privirea Europei ([link](#)).

⁶¹ Reactorul termonuclear experimental internațional (ITER) ([link](#)).

⁶² Centrul internațional de radiație de sincrotron pentru științe experimentale și aplicații ale acestora în Orientul Mijlociu (SESAME) ([link](#)).

jurisdicției naționale, cum ar fi marea liberă și marea în adâncime, Antarctica, orbita Pământului, Luna și alte obiecte cerești, precum și bunurile comune precum spectrul radiologic și un cer întunecat și liniștit;

10. să promoveze poziția de lider a Uniunii în diplomația științifică mondială prin implicarea în discursul mondial privind diplomația științifică și prin asumarea unui rol de lider în dezvoltarea unui cadru global pentru diplomația științifică, astfel cum este promovat de UNESCO, precum și prin consolidarea legăturilor sau construirea de alianțe cu parteneri de încredere din întreaga lume pentru a promova diplomația științifică ghidată de interesele comune ale Uniunii și ale statelor membre, pe baza principiilor și valorilor din domeniul cercetării și inovării, a unei utilizări responsabile și etice a științei, tehnologiei și inovării și a unui mediu de cercetare deschis și sigur;
11. să poziționeze infrastructurile europene de cercetare și tehnologie ca active strategice ale puterii pașnice a Uniunii în diplomația științifică⁶³ și ca factori esențiali ai competitivității și suveranității tehnologice a Uniunii, valorificând capacitatea lor de a promova ambiția și puterea Uniunii de a găzdui reuniuni, potențialul lor de a atrage cele mai bune talente, contribuția lor la inovare, la stabilirea de standarde și la schimbul de date, precum și rolul lor în promovarea relațiilor bilaterale și multilaterale;

Acțiuni operaționale

12. în cazul în care nu există deja, să ia în considerare instituirea unor structuri adecvate pentru coordonarea diplomației științifice între administrațiile publice și cu principalele părți interesate de la diferite niveluri, inclusiv prin numirea unui coordonator național pentru diplomația științifică și prin explorarea sinergiilor cu alte diplomații sectoriale, cum ar fi diplomația climatică, verde, a apei, a oceanelor, polară, spațială, energetică și sanitară, cu un accent deosebit pe legăturile transversale cu diplomația tehnologică și digitală, precum și cu diplomația culturală;
13. să revizuiască mecanismele de consiliere științifică și de analiză prospectivă ale ministerelor afacerilor externe, inclusiv rolul grupurilor de reflecție, pentru a identifica lacunele în materie de capacitate și a elabora recomandări pentru îmbunătățirea acestor mecanisme de tip „știință în sprijinul politicilor”, pe baza lecțiilor învățate din mecanismele existente de consiliere științifică la nivel mondial, la nivelul Uniunii, la nivel național și la nivel subnațional, sprijinind astfel eforturile mai ample de promovare a utilizării dovezilor științifice în procesul de elaborare a politicilor publice, inclusiv prin intermediul acțiunii SEC privind promovarea științei europene în serviciul politicilor⁶⁴;
14. să consolideze monitorizarea evoluțiilor revoluționare din domeniul cercetării și inovării, cum ar fi utilizarea sporită a inteligenței artificiale în știință în cadrul politicii generale a Uniunii privind IA⁶⁵, prin evaluarea implicațiilor acestora pentru colaborarea științifică, integritatea cercetării și competitivitatea Uniunii, prin integrarea acestor informații în strategiile naționale de diplomație științifică și prin

⁶³ Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia europeană privind infrastructurile de cercetare și tehnologie, COM(2025) 497 final/2 din 30.9.2025 ([link](#)).

⁶⁴ În conformitate cu Concluziile Consiliului privind consolidarea rolului și a impactului cercetării și inovării în procesul de elaborare a politicilor în cadrul Uniunii, 16450/23 din 8.12.2023 ([link](#)).

⁶⁵ Politica Uniunii privind IA ([link](#)).

promovarea unei utilizări centrate pe factorul uman, responsabile, transparente și sigure a acestor tehnologii la nivel mondial;

15. să intensifice implicarea Uniunii și, acolo unde este posibil, să sprijine în mod coordonat organizațiile internaționale bazate pe știință, inclusiv platformele interguvernamentale mondiale de politici științifice, cum ar fi IPCC, IPBES și ISP-CWP, și să consolideze cooperarea cu organizațiile internaționale neguvernamentale active în domeniul diplomației științifice, cum ar fi Consiliul Internațional al Științei (ISC)⁶⁶ și Anticipatorul științific și diplomatic de la Geneva (GESDA)⁶⁷, precum și cu organizațiile care lucrează la standarde și convenții tehnice, cum ar fi Comitetele Europene de Standardizare și Standardizare Electrotehnică (CEN-CENELEC)⁶⁸ și Biroul internațional de Măsuri și Greutăți (BIPM)⁶⁹;
16. să creeze rețele și sinergii între atașatii științifici și tehnologici existenți în reprezentanțele diplomatice ale Uniunii și ale statelor membre din întreaga lume și să revizuiască rolurile și competențele necesare ale acestora, de exemplu în domeniile legate de inovare, pentru a maximiza impactul lor și a utiliza mai bine resursele existente;
17. să sprijine acțiunile diplomatice ale Uniunii în domeniul științei prin adoptarea unei abordări strategice față de diaspora științifică a statelor membre, prin acordarea de asistență pentru crearea de rețele relevante în cooperare cu serviciile de schimb academic, printr-o mai bună utilizare a rețelelor de absolvenți ai programelor de mobilitate ale Uniunii, cum ar fi Asociația beneficiarilor acțiunilor Marie Skłodowska-Curie⁷⁰ și Asociația Erasmus Mundus⁷¹, și prin valorificarea evenimentelor consacrate care promovează implicarea interpersonală bazată pe știință în toate diviziunile geopolitice, cum ar fi reuniunile cu laureații Premiului Nobel de la Lindau⁷² sau Forumul european Alpbach⁷³;
18. să dezvolte o abordare coerentă față de cercetătorii refugiați și cercetătorii aflați în situații de risc, cu scopul de a facilita contribuția lor continuă la cercetare și inovare, pe baza principiilor și valorilor pe care le reprezintă Uniunea;
19. să construiască parteneriate echitabile de diplomație științifică cu țările cu venituri mici și medii, care vor promova contribuția expertizei locale la provocările globale comune și vor oferi oportunități pentru consolidarea capacităților și piețe deschise pentru investiții, abordând astfel și asimetriile în ceea ce privește capacitățile de cercetare și inovare;

Acțiuni de facilitare

20. să promoveze legăturile dintre serviciile diplomatice ale statelor membre, pe de o parte, și universități și alte instituții de învățământ superior, organizații care desfășoară activități de cercetare, finanțatori ai cercetării, precum și societatea civilă,

⁶⁶ Consiliul Internațional al Științei (ISC) ([link](#)).

⁶⁷ Anticipatorul științific și diplomatic de la Geneva (*Geneva Science and Diplomacy Anticipator – GESDA*) ([link](#)).

⁶⁸ Comitetul European de Standardizare/Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (CEN-CENELEC) ([link](#))

⁶⁹ Biroul Internațional de Măsuri și Greutăți (BIPM) ([link](#)).

⁷⁰ Asociația beneficiarilor acțiunilor Marie Skłodowska-Curie (*Marie Curie Alumni Association*) ([link](#)).

⁷¹ Asociația Erasmus Mundus ([link](#)).

⁷² Reuniunile cu laureații Premiului Nobel de la Lindau ([link](#)).

⁷³ Forumul european Alpbach ([link](#)).

pe de altă parte, inclusiv cu actori nestatali a căror expertiză, rețele internaționale și capacități de inovare pot debloca noi căi de inovare și pot consolida parteneriatele globale dincolo de canalele tradiționale dintre guvern și mediul academic;

21. să sprijine dezvoltarea unor discursuri pozitive de diplomație științifică susținute de cercetarea multidisciplinară și interdisciplinară, inclusiv de științele sociale și umaniste, precum și răspândirea acestor constatări prin publicații științifice și comunicare cu publicul, cu scopul de a spori încrederea în știință, de a consolida integritatea spațiului informațional și de a proteja democrația și multilateralismul;
22. să promoveze multilingvismul în diplomația științifică și diversitatea lingvistică în știință, în conformitate cu recomandările G20 privind implicarea științifică⁷⁴;
23. să ofere formare în domeniul diplomației științifice oamenilor de știință și diplomaților, precum și profesioniștilor care lucrează la interfața dintre știință și diplomație, în cooperare cu părțile interesate relevante, inclusiv prin integrarea modulelor de diplomație științifică în programele academiilor diplomatice și în programele de formare ale diplomaților înainte de a fi detașați în străinătate.

SPRIJINIREA ACȚIUNILOR LA NIVELUL UNIUNII

24. Pentru a sprijini punerea în aplicare a punctelor 3 – 23 din prezenta recomandare, se recomandă Comisiei Europene să ia în special următoarele măsuri:
 - a) să sprijine o cartografiere a actorilor, a strategiilor și a ofertelor de formare ale Uniunii în domeniul diplomației științifice, precum și a eforturilor depuse de partenerii și concurenții Uniunii în domeniul diplomației științifice, cu scopul de a obține o imagine de ansamblu a cadrelor naționale existente și a resurselor disponibile în prezent în domeniul diplomației științifice, precum și a mediului diplomației științifice mondiale în care își desfășoară activitatea Uniunea și statele sale membre;
 - b) să permită un schimb periodic între oamenii de știință și diplomați prin instituirea unei platforme europene virtuale de diplomație științifică, bazată pe o abordare de tip „Echipa Europa”, care poate servi la identificarea temelor pentru acțiuni comune de diplomație științifică în raport cu țările și regiunile relevante de interes pentru Uniune;
 - c) să instituie un mecanism de coordonare care să utilizeze cadrul SEC existent și care să poată fi activat ad-hoc atunci când este necesară o poziție comună a Uniunii în domeniul cercetării și inovării ca răspuns la evoluțiile geopolitice, cum ar fi amenințările la adresa securității economice a Uniunii, agresiunile militare sau regresul democratic;
 - d) să integreze cadrul Uniunii Europene pentru diplomația științifică în programul-cadru actual și viitor pentru cercetare și inovare și în alte programe ale Uniunii prin promovarea unor instrumente precum inițiativa „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”), asocierea la programul Orizont Europa și participarea internațională la acesta, acordurile în domeniul științei și tehnologiei, proiectele Global Gateway, Cloud-ul european pentru știința deschisă și inițiativele care vizează regiuni geografice specifice, precum

⁷⁴ Recomandările G20 privind implicarea științifică ([link](#)).

și domenii cum ar fi Parteneriatul în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană (PRIMA)⁷⁵, Agenda de inovare UA-UE⁷⁶, Parteneriatul dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind trialurile clinice (EDCTP)⁷⁷, Misiunea inovare⁷⁸ și Alianța pentru cercetare și inovare oceanografică a Oceanului Atlantic (AAORIA)⁷⁹.

- e) să faciliteze înființarea unui Centru mediteraneean de diplomație științifică, astfel cum s-a anunțat în Pactul pentru Mediterana⁸⁰, și să consolideze dialogurile privind diplomația științifică cu principalii parteneri multilaterali și internaționali, cum ar fi Uniunea Africană (UA), Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene (CELAC), Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN) și Asia Centrală;
- f) să consolideze furnizarea de consiliere științifică pentru politicile externă și de securitate, în special prin activitățile Centrului Comun de Cercetare (JRC) și ale Mecanismului de consiliere științifică⁸¹ ale Comisiei Europene, precum și ale agențiilor descentralizate ale Uniunii⁸², inclusiv prin sprijinirea dialogurilor internaționale în cooperare cu organismele internaționale de consiliere științifică, cum ar fi Consiliul științific consultativ al Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite⁸³, Rețeaua internațională pentru consiliere științifică guvernamentală (INGSA)⁸⁴ și Rețeaua de consiliere științifică și tehnologică a ministerelor de externe (FMSTAN)⁸⁵.

PUNERE ÎN APLICARE ȘI RAPORTARE

Se recomandă ca statele membre să pună în aplicare punctele 3 – 23 din prezenta recomandare cât mai curând posibil.

Se recomandă Comisiei să monitorizeze progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei recomandări utilizând structurile de guvernare existente ale SEC, în special subgrupul Forumului SEC privind abordarea globală a cercetării și a inovării, în cooperare cu Serviciul European de Acțiune Externă, și să raporteze Consiliului cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei recomandări o dată la doi ani, în cadrul raportării sale bienale privind abordarea globală a cercetării și a inovării.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele

⁷⁵ Parteneriatul în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană ([link](#)).

⁷⁶ Agenda de inovare UA-UE ([link](#)).

⁷⁷ Parteneriatul dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind trialurile clinice (EDCTP) ([link](#)).

⁷⁸ Misiunea inovare ([link](#)).

⁷⁹ Alianța pentru cercetare și inovare oceanografică a Oceanului Atlantic (AAORIA) ([link](#)).

⁸⁰ Comunicarea comună privind Pactul pentru Mediterana, JOIN(2025) 26 final din 16.10.2025 ([link](#)).

⁸¹ Mecanismul de consiliere științifică ([link](#)).

⁸² Rețeaua agențiilor UE pentru consiliere științifică ([link](#)).

⁸³ Consiliul științific consultativ al Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite ([link](#)).

⁸⁴ Rețeaua internațională pentru consiliere științifică guvernamentală (INGSA) ([link](#)).

⁸⁵ Rețeaua de consiliere științifică și tehnologică a ministerelor de externe (FMSTAN) ([link](#)).